

Vergaderjaar 2004–2005

28 610

Personeelsbrief 2003

Nr. 7

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BESTUURLIJKE vernieuwing EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 april 2005

1. Inleiding

Met zijn brief d.d. 30 juni 2004 (TK 2003–2004, 28 610, nr. 5) bood mijn ambtsvoorganger u de eerste voortgangsrapportage over de oprichting van het Shared Service Centrum voor Personeelsregistratie en Salarisadministratie, inmiddels P-Direkt geheten, aan. P-Direkt is een van de voorbeeldprojecten binnen het programma Andere Overheid. Het Programma Andere Overheid (PAO) bevat diverse voorstellen voor kwaliteitsverhoging en efficiencywinst in het beheer en de bedrijfsvoering van de rijksdienst. Met de oprichting van P-Direkt wordt door mij beoogd concreet invulling te geven aan dit beleid.

Met de komst van P-Direkt zal een aantal administratieve HRM-processen op de ministeries efficiënter en effectiever worden vormgegeven (een vernieuwing van de personeelskolom op de departementen), wordt de interdepartementale samenwerking op beheer en bedrijfsvoering geïntensiveerd en wordt de overhead bij het Rijk verder verminderd.

Uiteraard kent een groot traject als dit met een belangrijke ICT component ook risico's. Afgesproken is dat ik de Tweede Kamer, gelet op de omvang van het traject, halfjaarlijks over de voortgang zal informeren. De voorliggende brief bevat de tweede voortgangsrapportage. In deze voortgangsrapportage over de oprichting van P-Direkt wordt ingegaan op de voortgang van P-Direkt sinds medio 2004

2. Behaalde resultaten

In de periode van juli 2004 tot en met het eerste kwartaal van 2005 zijn de volgende resultaten geboekt.

Organisatie

Het organisatie- en formatierapport van P-Direkt is in overleg met de diverse betrokken medezeggenschapsorganen vastgesteld. Over de benoemingsprocedure voor het personeel is onlangs materieel overeenstemming bereikt met de centrales van overheidspersoneel.

Over de twee vestigingsplaatsen van P-Direkt is tussen de ministeries en met de medezeggenschap overeenstemming bereikt. P-Direkt zal worden gesitueerd in Den Haag en Amersfoort. Daarmee wordt P-Direkt gevestigd op twee centrale locaties in het land, hetgeen bijdraagt aan het zo goed mogelijk plaatsen van het huidige personeel.

Aanbesteding/ICT-infrastructuur

Uitgangspunt van het kabinet is geweest dat de levering van de ICT-infrastructuur (inclusief procesinrichting) door een marktpartij plaatsvindt die resultaatverantwoordelijk is voor de ontwikkeling, de bouw, de financiering, het beheer en de exploitatie van deze infrastructuur. De aanbestedingsprocedure is op 1 september 2004 afgerond en heeft geresulteerd in een contract met IBM als hoofdaannemer. Een uniforme procesinrichting (gelijk voor alle ministeries) en het gebruik maken van internationale standaarden en best-practices zijn daarbij als uitgangspunten met IBM overeengekomen.

In de eerste voortgangsrapportage is aangegeven dat het Rijk zo veel mogelijk gebruik wil maken van bruikbare, reeds werkende oplossingen binnen de rijksdienst (om versnelling te kunnen realiseren en desinvesteringen te voorkomen). Geconcludeerd is dat de ICT-oplossing van het Ministerie van Financiën voor de onderdelen HR-systeem en salarisverwerking (payroll) en het rijksoverheidsintranet voor de datacommunicatie (RYX) daarvoor in aanmerking komen. In de tweede helft van 2004 is geborgd dat beide componenten een goede plek hebben gekregen in de ICT-oplossing van IBM. Het HR-systeem en de payroll oplossing worden door IBM operationeel gemaakt in haar rekencentrum in Amsterdam en de rijksdienst heeft intern opdracht gegeven tot een modernisering van het Rijksintranet (RYX) om de dienstverlening van P-Direkt optimaal te ondersteunen.

Regelgeving

De dienstverlening van P-Direkt betreft de uitvoering van bestaande wet- en regelgeving, voor zover vallend binnen het werkkterrein van P-Direkt. Parallel aan de opbouw van P-Direkt wordt echter bekeken welke vereenvoudigingen in de arbeidsvoorwaarden- en rechtspositieregeling bij het Rijk mogelijk zijn. De voorbereidingen voor de invoering van het programma HARP (Harmonisatie Arbeidsvoorwaarden Rijkspersoneel) zijn nagenoeg afgerond. De uitgewerkte harmonisatievoorstellen worden binnenkort besproken binnen de rijksdienst, en met de centrales van overheidspersoneel.

Ook de concrete uitvoering komt dit voorjaar aan de orde. Zo wordt bekeken hoe de voorstellen passen binnen de procesinrichting die IBM momenteel ontwikkelt voor de dienstverlening van P-Direkt.

Risicobeheersing

Zoals reeds aangegeven in de eerste voortgangsrapportage van juni 2004 vraagt de salarisverwerking extra aandacht. De invoering van P-Direkt mag de uitbetaling en de administratie van de salarissen niet verstoren. Dit risico is via twee trajecten afgedekt. Een aantal ministeries maakt gebruik van de salarisverwerking via het Facilitair Salaris Centrum van het

ministerie van Financiën, de overige hebben gezamenlijk een contract gesloten met Pink Roccade Public voor het nog tijdelijk blijven onderhouden en exploiteren van het IPA-systeem.

Projectstructuur en besturing

Ten opzichte van de structuur zoals geschetst in het kabinetsbesluit van 2003 is de huidige structuur wat betreft de transitie van de ministeries versterkt. In februari jl. is door de opdrachtgever een transitie-manager aangesteld die tot taak heeft om het transitieproces van de ministeries te begeleiden. De project- en besturingstructuur is verder als volgt te beschrijven:

- Ambtelijk opdrachtgever is het Directoraat-generaal Management Openbare Sector van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- Het pSG-beraad adviseert de opdrachtgever in de besluitvorming ten aanzien van P-Direkt.
- Het Algemeen Project Overleg (APO), waarin alle ministeries vertegenwoordigd zijn, adviseert het pSG-beraad.
- P-Direkt fungeert als een projectorganisatie van het directoraat-generaal Management Openbare Sector, tot het moment dat P-Direkt een batenlastendienst van BZK wordt. De projectorganisatie wordt geleid door een kwartiermaker.

De verplichtingen en bevoegdheden van de kwartiermaker P-Direkt zijn vastgelegd in een mandaatbesluit.

3. Actuele planning

In zijn vorige rapportage heeft de minister voor BVK 1 januari 2006 als de beoogde startdatum van P-Direkt genoemd. Begin december 2004 heeft mijn ambtsvoorganger moeten besluiten dat vasthouden aan deze startdatum niet verantwoord is.

In de voorbereiding naar het Algemeen Overleg dat met de Vaste Kamercommissie heeft plaatsgehad op 9 december jl., heeft mijn ambtsvoorganger de Kamer van dit besluit op de hoogte gesteld (TK 2004–2005, 28 610, nr. 6). Tevens is tijdens het AO afgesproken dat de minister voor BVK in de tweede voortgangsrapportage nader in zal gaan op de redengeving voor zijn besluit.

In de eerste plaats blijkt meer tijd nodig voor de procesinrichting en bijgevolg voor de oplevering van de ICT-infrastructuur.

De huidige procesinrichting van de ministeries is historisch gegroeid in een periode van ongeveer 25 jaar; het huidige salarissysteem IPA is immers al zo oud. Daarnaast hebben, begrijpelijkerwijs, alle ministeries individueel hun personeelsprocessen ingericht op basis van eigen praktijk en behoeften. Voor de dienstverlening van P-Direkt wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van concepten die standaard worden ondersteund door leveranciers, aangevuld met «best-practices» die zich internationaal bewezen hebben. Er wordt dus niet voortgebouwd op oude processen zoals die historisch zijn gegroeid binnen de rijksdienst, maar er wordt aangesloten bij een ICT-standaard die internationaal gangbaar is. Daarmee kunnen toekomstige verbeteringen van systeemleveranciers goed worden ingepast.

Zoals hierboven is aangegeven, kan P-Direkt haar diensten gaan leveren als de ICT-infrastructuur van hoofdaannemer IBM beschikbaar is. Ten tijde van de eerste voortgangsrapportage was voorzien dat de ICT-infrastructuur op 1 oktober 2005 integraal gebouwd zou zijn, waarna de ministeries een aantal maanden zouden kunnen proefdraaien en P-Direkt op 1 januari 2006 in productie zou gaan.

Op basis van de huidige inzichten blijkt de datum van 1 oktober 2005 onhaalbaar. Oorzaak hiervoor is dat voor het detailleren van de procesinrichting langere tijd nodig is dan voorzien. Dat komt door de grote verschillen tussen de huidige departementale procesinrichtingen en de voorziene nieuwe standaard-procesinrichting. IBM heeft bevestigd dat het vasthouden aan de startdatum van 1 januari 2006, op basis van de huidige situatie, niet verantwoord is.

In de tweede plaats moet cumulatie van activiteiten worden voorkomen. Het vasthouden aan de beoogde startdatum van P-Direkt zou hebben geleid tot cumulatie en samenloop van activiteiten in een kort tijdsbestek. Dit geldt voor zowel ministeries, P-Direkt als voor IBM. Wanneer alle ministeries op één moment tegelijkertijd zouden overschakelen op het nieuwe systeem, ontstaan er onnodige grote risico's. Het gevaar van een «big-bang» is eerder gesignaleerd door de commissie Second Opinion die het invoeringstraject begeleidt. Een dergelijk risico is niet aanvaardbaar.

4. Maatregelen naar aanleiding van het uitstel

Uitstel van de start van P-Direkt betekent zeker geen afstel. De ratio en doelstelling van het project zijn nog steeds onomstreden. Wel dienen als gevolg van een latere start de nodige maatregelen te worden getroffen.

Eerste maatregel naar aanleiding van het uitstel is dat de noodscenario's, zoals hiervoor aangeduid, op 1 januari 2006 in werking zullen treden. De continuïteit van de salarisbetaling is derhalve gewaarborgd. Het IPA-salarissysteem, dat fungeert als noodscenario maar dat door het uitstel van de startdatum van P-Direkt daadwerkelijk in 2006 in werking treedt, dient vanwege de invoering van de Wet administratieve lastenverlichting en vereenvoudiging in socialeverzekeringswetten (Walvis) aangepast te worden. Over de daarmee gepaard gaande kosten zal ik in de volgende voortgangsrapportage rapporteren.

Tweede maatregel is dat het tijdschema van de reorganisaties die gepaard gaan met de oprichting van P-Direkt wordt aangepast. In overleg met de ministeries is afgesproken dat de plaatsingsprocedure voor de medewerkers voor september aanstaande zal starten. Het uitstel van de startdatum van P-Direkt leidt er tevens toe dat ministeries hun projectorganisatie ter voorbereiding van de aansluiting op P-Direkt langer in stand zullen moeten houden. Over de kosten daarvan zal uw Kamer in de volgende voortgangsrapportage geïnformeerd worden. Het betreft hier overigens geen substantiële bedragen.

Met IBM heeft de afgelopen periode overleg plaatsgevonden over de consequenties voortvloeiend uit het uitstellen van de startdatum van P-Direkt. Deze hebben met name betrekking op de extra kosten die gepaard gaan met het opstellen van het herontwerp en het uitstellen van de productiedatum. Met IBM is terzake overeenstemming bereikt. De met IBM nader overeengekomen contractwaarde valt nog steeds binnen de kostenbatenanalyse die ten grondslag lag aan het kabinetsbesluit tot oprichting van P-Direkt.

Ik acht het thans, gelet op de onderhandelingspositie van de Staat, niet prudent om in deze rapportage nader inzicht te geven in deze kostenbatenanalyse. Uiteraard ben ik wel bereid dat in een vertrouwelijk overleg met uw Kamer te doen.

5. Prioriteiten voor het tweede en derde kwartaal van 2005

Procesinrichting en ICT-infrastructuur

De eerste helft van 2005 zal IBM het definitieve ontwerp voor de proces-

inrichting afronden. Een planning voor de periode tot de oplevering van dit ontwerp is inmiddels beschikbaar. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat begin augustus een beslissing kan worden genomen over dit ontwerp. Alsdan zal ook een nieuwe planning tot de start van P-Direkt beschikbaar zijn. In de tussenliggende periode vindt besluitvorming plaats over de acceptatiecriteria. Uitgangspunt is dat de bouw van de ICT-infrastructuur tijdig is afgerond om op 1-1-2007 operationeel te zijn.

Aansluiting van de ministeries

Alle ministeries staan in de komende periode voor de uitdaging om veranderingen door te voeren in hun organisatie. Deze veranderingen hebben betrekking op de aspecten mens, organisatie, processen en systemen. Om de ministeries beter te faciliteren bij de voorbereiding en de uitvoering van dit soort departementale transitievraagstukken, is besloten een transitimanager aan te stellen. De belangrijkste taak is het bundelen van krachten waardoor de aansluiting van de ministeries op de dienstverlening van P-Direkt efficiënter kan worden georganiseerd. Immers, hoewel de specifieke situatie op de ministeries verschillend is, zijn de transitievraagstukken over het algemeen dezelfde. In de periode tot begin juli a.s. wordt de zg. «aansluitstrategie» vastgesteld. Het gaat daarbij om het vaststellen van criteria als beoordelingskader voor de keus welke ministeries (of onderdelen daarvan) als eerste aansluiten op de dienstverlening van P-Direkt. De operationalisering van deze criteria zal dusdanig plaatsvinden dat een risico-analyse kan worden uitgevoerd op basis waarvan de ministeries beheersmaatregelen kunnen nemen. De aansluitcriteria die P-Direkt – op basis van het herontwerp – stelt aan de ministeries worden begin juni vastgesteld. Begin juli wordt tussen de individuele ministeries en P-Direkt een aansluitovereenkomst gesloten. Daarmee moet voor de ministeries een volledig beeld ontstaan van de wijze en het moment waarop zij definitief aansluiten en, als spiegelbeeld daarvan, hoe lang de overgangperiode zal duren waarin zij zelfstandig hun personeelsregistratie en salarisadministraties dienen blijven te voeren (en daarmee de continuïteit garanderen).

Sturing en risicobeheersing

Uw Kamer heeft besloten het Actieprogramma Andere Overheid (PAO) de status van «groot project» toe te kennen. De verantwoording over de totstandkoming van P-Direkt (als onderdeel van PAO) zal daarmee moeten voldoen aan de eisen vanuit de procedureregeling grote projecten. Ik zal u binnenkort nader informeren over mijn voorstellen hoe om te gaan met de rapportage- en monitoringsverplichtingen die voortvloeien uit het verbinden van de status van groot project aan het PAO. De volgende voortgangsrapportage zal ik u in oktober van dit jaar doen toekomen.

De Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties,
A. Pechtold